

Eesti keele 6. klassi tasemetööst 2014

Märt Hennoste
eesti keele ja kirjanduse peaspetsialist

Tasemetöö eesmärk

Tasemetööga kogutakse infot põhikooli riikliku õppekava üld- ja valdkonnapädevuste kujunemise, läbivate teemade ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutatuse ning kooliastme õpitulemuste omandatuse kohta.

Tasemetööga kontrollitavad õpitulemused

Tasemetöö koosnes kaheksast kohustuslikust ja ühest lisaülesandest. Lisaülesande lahendamist ei hinnatud ja see ei mõjutanud õpilase tasemetöö tulemust. Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamisoskust (ülesanne 1); funktsionaalset lugemisoskust (ülesanded 3, 4); funktsionaalset kirjutamisoskust (ülesanne 2); lausete kirjavahemärgistamist (ülesanne 5); sõnade kokku- ja lahkukirjutamist (ülesanne 6); sõnade käänamist ja pööramist (ülesanne 7); liitsõnade moodustamise oskust (ülesanne 8); üldoskusi, nagu iseseisvat tööd tekstiga ning olulise teabe leidmist ja eristamist (ülesanded 1, 2, 3, 4).

Tasemetöö parandamine ja hindamine

Tasemetöid parandasid õpetajad, võttes aluseks Haridus- ja Teadusministeeriumi asjakohase määruse. Eesti keele tasemetöö parandamine põhines hindamisjuhendil ja võtmel. Nende eesmärk on hindamist riigi ulatuses ühtlustada, muuta tulemused võrreldavaks.

Tasemetööd tuleb käsitleda kui tervikut, arvestades, et ülesanded ja üksikküsimused on esitatud kolmes raskusastmes. Sellega tagatakse tasemetöö usaldusväärsus ja hindamine kogu skaala ulatuses.

Tasemetöö tulemused

Tasemetöö tulemuste analüüs põhineb valimil, mis koosnes 1178 tööst. Põisse kuulus valimisse 49,7% ja tüdrukuid 50,3%. Valim sisaldas kõigi maakondade koole. Selle koostamisel arvestati, et esindatud oleks nii teeninduspiirkonnata, maakonnakeskuste, suurlinnakoolid kui ka valla- ja väikelinnakoolid. Valimis oli esindatud kolm põhilist koolitüüpi: lasteaed-põhikool, põhikool ning põhikool ja gümnaasium ühe õppeasutusena.

- Tasemetöö keskmine tulemus oli 76,0% (2013 – 81,5%), mis vastab hindele „hea”.
- Maakondadest olid kõige edukamad Hiiumaa õpilased keskmise tulemusega 86,1% (2013 – Hiiumaa 85,8%), madalaim tulemus 69,3% oli Viljandimaa õpilastel (2013 – Võrumaa 77,3%). Seega said kõigi maakondade õpilased tasemetöö lahendamisele hästi hakkama. Vt lisa 1.
- Kooli tüübist lähtudes sooritasid tasemetöö kõige paremini põhikoolid, mis tegutsevad gümnaasiumitega ühe õppeasutusena, kelle keskmine tulemus oli 76,8% (2013 – 82,1%). Neile järgnesid põhikoolid (keskmine tulemus 73,9%; 2013 – 80,4%) ja lasteaiad-põhikoolid (70,7%; 2103 – 85,6%). Vt lisa 2.
- Tasemetöö sooritamise keskmine tulemus oli poistel 72,4% (2013 – 78,6%) ja tüdrukutel 79,6% (2013 – 84,5%). Tasemetöö sooritamise minimaalne tulemus poistel oli 13,0% (2013 – 32,4%) ja maksimaalne 98,1% (2013 – 100%), tüdrukutel vastavalt 31,5% (2013 – 48,5%) ning 98,1% (2013 – 100%). Vt lisa 3.
- Hindele 3, 4, 5 sooritas tasemetöö 547 poissi ehk 93,5% (2013 – 98,7%) ning 583 tüdrukut ehk 98,3% (2013 – 100%). Hindele 4 ja 5 sooritas tasemetöö 281 poissi ehk 48,0% (2013 – 76,4%) ning 411 tüdrukut ehk 69,3% (2013 – 87,9%). Arvestades nii poisse kui ka tüdrukuid, oli tasemetöö edukalt sooritanute protsent 95,9 (2013 – 99,3%) ning nelja-viieliste protsent 58,7 (2013 – 82,0%). Vt lisa 4.
- Arvestades edukuse näitajaid, said tasemetöö lahendamisele kõige paremini hakkama Jõgevamaa (100%); Hiiumaa (100%) ja Harjumaa (98,6%) õpilased. Tasemetöö lahendamise kvaliteediga paistsid aga silma Hiiumaa (91,7%), Saaremaa (70,7%) ja Harjumaa (67,3%) õpilased. Vt lisa 5.
- Koolitüübi järgi olid kõige edukamad põhikoolid ja gümnaasiumid ühe õppeasutusena, kelle edukus oli 96,7% ja kvaliteet 61,5%. Neile järgnesid põhikoolid, edukus 93,8% ja kvaliteet 51,6% ning lasteaiad-põhikoolid 100% ja 40,0%. Vt lisa 6.

Tasemetöö tulemused ülesandeti

Tasemetööga kontrolliti õpilaste funktsionaalset kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Tasemetöö hindamiskriteeriumite ja punktijaotuse kohta vaata korraldus- ja hindamisjuhendist. Tasemetöös oli kaheksa ülesannet, vt lisa 7.

- Esimene oli kuulamisülesanne, mis põhines populaarteaduslikul tekstil (10 punkti). Õpilased pidid kuulama teksti ja täitma lüngad, valides õiged vastused. Ülesande lahendamisele said õpilased hästi hakkama, selle keskmine lahendatuse protsent oli 80,95. Poiste tulemus oli seejuures 79,21% ja tüdrukutel 82,67%. Üksikküsimuste õiged vastused jäid vahemikku 60,23–95,71%. Kõige raskem oli õpilastel otsustada selle üle, mis sajandil võeti Eestis tikud kasutusele (60,23%) ning mis iseloomustab tulerauda (61,84%). Varasemadki tasemetööd on näidanud, et ajas orienteerumine valmistab paljudele õpilastele raskust. Mõisteid „sajand“, „käesolev sajand“, „eelmine sajand“, „üle-eelmine sajand“ tuleks õpilastele selgitada.

- Teine ülesanne põhines kirjaümbriku vormistamisel (4 punkti). Õpilased pidid ümbrikule aadressi õigesti kirjutama. Hinnati ka õigekirja ning seda, kas aadress on kirjutatud õigesse kohta. See praktiline ülesanne osutus õpilastele tasemetöö raskemaiks, keskmine tulemus 49,38%. Poisid lahendasid ülesande puudulikult (41,03%); tüdrukud said sellega hakkama rahuldavalt (57,63%). Aadressi õigekirjaga tuldi toime hästi (86,59%). Tõsi, arvestades seda, et õpilased pidid teksti vaid ümber kirjutama, ei saa tulemust väga heaks pidada. Õigesse kohta ümbrikul suutis aadressi kirjutada vaid 50,34% õpilastest. Õigesti, s.t õiges järjestuses, suutis aadressi kirjutada kõigest 30,31% õpilastest. Tegu on õpitulemusega, mida ei tohi isegi praeguses arvutikeskses maailmas alahinnata, sest see on seotud elus hakkamasaamisega.
- Kolmandas ülesandes pidid õpilased arvutikasutuse valdkondi kirjeldava tulpdiagrammi põhjal täitma teksti lüngad (5 punkti). Ülesanne ei valmistanud õpilastele raskust, keskmine tulemus oli 80,09%; poistel 78,41% ja tüdrukutel 81,75%. Üksikküsimuste vastused jäid vahemikku 71,52–92,19%. Õppetöös vajab tabeleid ja diagramme sisaldavate tekstide lugemisel suuremat tähelepanu arvandmete lugemis- ja tõlgendamisoskus.
- Neljas ülesanne põhines Vabaõhumuuseumi Kuie kooli reklaami lugemisel (10 punkti). Tegu oli valikvastustega ülesandega, mille lahendamise keskmine tulemus oli 74,52%. Nii poisid (72,41%) kui ka tüdrukud (76,61%) lahendasid selle ülesande hästi. Üksikküsimuste tulemused jäid selle ülesande puhul vahemikku 14,77–96,43%. Kõige rohkem eksiti vastamisega küsimusele „Mitmel päeval aastas talupäev toimub?“. Selle küsimuse puhul vedas õpilasi alt pealiskaudne lugemine. Raske oli õpilastel ka eristada rahvakalendri tähtpäevi ja riiklikke pühasid (43,89%) ning leida reklaamilt õiged kontaktandmed (50,93%). Kokkuvõttes väärivad reklaam- ja infotekstid õppetöös rohkem tähelepanu, sest need ümbritsevad meid ühiskonnas kõikjal ja on seotud meie ühiskondliku toimetulekuga.
- Viies oli lausete kirjavahemärgistamise ülesanne (10 punkti). Ülesanne sisaldas kümme lauset, õigeid lahendusi oli 70,03%. Õpilaste tulemused jäid vahemikku 52,80–87,31%. Raskust valmistas õpilastele otsekõne kirjavahemärgistamine (5.10 – 52,80%) ning rind- (5.8 – 56,28%) ja koondlause kirjavahemärgistamine (5.7 – 58,06%). Teiste lausemallidega tuldi paremini toime. Selle ülesande puhul jäid poisid tüdrukutele oskuste ja teadmistega selgelt alla, poiste keskmine tulemus oli 63,90% ning tüdrukutel 76,08%. Aastal 2013. olid vastavad näitajad 64,98% ja 76,94%. Seega vajab poiste nõrk õigekirjaoskus endiselt tähelepanu ja järeleaitamist.
- Kuues oli sõnade kokku- ja lahkukirjutamise ülesanne, mis sisaldas kümme tüüpjuhtu (5 punkti). Ülesanne lahendati keskmise tulemusega 82,21%, poiste tulemus oli 78,74% ja tüdrukutel 85,63%. Õpilased said ülesande lahendamisega hästi hakkama, tulemused jäid vahemikku 67,32–94,57%.
- Seitsmes oli sõnade käänamis- ja pööramisülesanne (5 punkti), mille keskmine tulemus oli 69,66%; poistel 65,37% ja tüdrukutel 73,90%. Eriti raske oli õpilastele sõna „vilu“ käänamine (õigeid lahendusi 36,42%), vähem eksiti sõna „töötama“ pööramisel (õigeid lahendusi 56,96%). Üldiselt lahendati ülesanne siiski hästi.

- Kaheksas oli liitsõna moodustamise ülesanne (5 punkti). Õpilastel tuli ette antud sõnadest moodustada viis liitsõna. Ülesanne oli tasemetöö lihtsaim ning selle lahendamise keskmine tulemus oli 93,19%; poistel 90,15% ja tüdrukutel 96,19%. Tulemused jäid seejuures vahemikku 88,12–97,20%. Kõige rohkem eksiti sõna „kroonleht“ moodustamisel. Teiste sõnadega saadi väga hästi hakkama.

Kokkuvõtteks

2014. aastal said 6. klassi õpilased eesti keele tasemetöö lahendamisega hästi hakkama. Tasemetöö oli õpilastele jõukohane, keskmine tulemus oli 76,0%. Tasemetööd ei suutnud edukalt sooritada 4,1% õpilastest. Õpetajate tagasiside põhjal peeti tasemetööd jõukohaseks, ülesanded olid kooskõlas õppekava õpitulemustega. Tasemetöö võti oli mõistetav, hindamises probleeme ei esinenud (vt lisa 8). Rõhutati, et tasemetöö sisaldas uusi ülesandetüüpe ja eripalgelisi tekste. Tasemetöös kasutatud tekste peeti huvitavateks. Oluline on see, et koolid on hakanud tasemetöö puhul andma õpilastele ja lapsevanematele rohkem sisulist tagasisidet.

Lisa 1. Tasemetöö tulemused asukoha järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine (%)	St.hälve	Min	Min (%)	Mediaan	Max	Max (%)
Harju maakond	441	37,4	41,60	42,19	42,77	78,1	6,21	16	29,6	43	53	98,1
Hiiu maakond	12	1,0	44,26	46,50	48,74	86,1	3,53	39	72,2	48	52	96,3
Ida-Viru maakond	37	3,1	35,16	38,08	41,01	70,5	8,77	14	25,9	40	50	92,6
Jõgeva maakond	40	3,4	40,71	42,55	44,39	78,8	5,75	32	59,3	44	53	98,1
Järva maakond	38	3,2	35,35	37,63	39,91	69,7	6,94	24	44,4	36	51	94,4
Lääne-Viru maakond	75	6,4	39,49	41,31	43,13	76,5	7,90	7	13,0	42	53	98,1
Lääne maakond	25	2,1	36,34	39,28	42,22	72,7	7,12	23	42,6	41	52	96,3
Põlva maakond	28	2,4	38,22	40,57	42,92	75,1	6,06	24	44,4	41	50	92,6
Pärnu maakond	96	8,1	40,01	41,27	42,54	76,4	6,24	20	37,0	42	52	96,3
Rapla maakond	44	3,7	35,56	37,80	40,03	70,0	7,36	14	25,9	38	49	90,7
Saare maakond	41	3,5	39,84	42,39	44,94	78,5	8,08	24	44,4	45	53	98,1
Tartu maakond	161	13,7	40,56	41,53	42,49	76,9	6,19	25	46,3	42	53	98,1
Valga maakond	38	3,2	35,16	37,74	40,31	69,9	7,82	21	38,9	39	52	96,3
Viljandi maakond	57	4,8	35,30	37,42	39,55	69,3	8,01	19	35,2	38	50	92,6
Võru maakond	45	3,8	38,17	40,24	42,32	74,5	6,89	23	42,6	42	49	90,7
Kokku	1178	100,0	40,65	41,04	41,44	76,0	6,91	7	13,0	42	53	98,1

N – tasemetöö sooritajate arv

AUP – alumine usalduspiir

ÜUP – ülemine usalduspiir

Min – minimaalne tulemus

Maks – maksimaalne tulemus

Lisa 2. Tasemetöö tulemused koolitüübi järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine (%)	St.hälve	Min	Min (%)	Mediaan	Max	Max (%)
Lasteaed-põhikool	5	0,4	29,67	38,20	46,73	70,7	6,87	32	59,3	37	48	88,9
Põhikool	320	27,2	39,15	39,92	40,69	73,9	7,00	19	35,2	41	53	98,1
Põhikool ja gümnaasium ühe asutusena	853	72,4	41,02	41,48	41,94	76,8	6,83	7	13,0	42	53	98,1
Kokku	1178	100,0	40,65	41,04	41,44	76,0	6,91	7	13,0	42	53	98,1

Lisa 3. Tasemetöö tulemused õpilase soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine (%)	St.hälve	Min	Min (%)	Mediaan	Max	Max (%)
Poisid	585	49,7	38,50	39,09	39,68	72,4	7,24	7	13,0	40	53	98,1
Tüdrukud	593	50,3	42,48	42,97	43,45	79,6	5,98	17	31,5	44	53	98,1
Kokku	1178	100,0	40,65	41,04	41,44	76,0	6,91	7	13,0	42	53	98,1

Lisa 4. Tasemetöö tulemused edukuse ja kvaliteedi järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus (%)	Kvaliteet (%)
Poisid	585	547	281	93,5	48,0
Tüdrukud	593	583	411	98,3	69,3
Kokku	1178	1130	692	95,9	58,7

Lisa 5. Tasemetöö tulemused edukuse, kvaliteedi ja kooli asukoha järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus (%)	Kvaliteet (%)
Harju maakond	441	435	297	98,6	67,3
Hiiu maakond	12	12	11	100,0	91,7
Ida-Viru maakond	37	32	18	86,5	48,6
Jõgeva maakond	40	40	25	100,0	62,5
Järva maakond	38	35	13	92,1	34,2
Lääne-Viru maakond	75	70	45	93,3	60,0
Lääne maakond	25	23	13	92,0	52,0
Põlva maakond	28	27	14	96,4	50,0
Pärnu maakond	96	93	56	96,9	58,3
Rapla maakond	44	41	12	93,2	27,3
Saare maakond	41	38	29	92,7	70,7
Tartu maakond	161	157	98	97,5	60,9
Valga maakond	38	33	14	86,8	36,8
Viljandi maakond	57	51	21	89,5	36,8
Võru maakond	45	43	26	95,6	57,8
Kokku	1178	1130	692	95,9	58,7

Lisa 6. Tasemetöö tulemused edukuse, kvaliteedi ja koolitüübi järgi

	N	Edukus	Kvaliteet	Edukus (%)	Kvaliteet (%)
Lasteaed-põhikool	5	5	2	100,0	40,0
Põhikool	320	300	165	93,8	51,6
Põhikool ja gümnaasium ühe asutusena	853	825	525	96,7	61,5
Kokku	1178	1130	692	95,9	58,7

Lisa 7. Tasemetöö lahendatus ülesannete lõikes

	Min	Keskmine	Keskmine protsent	Max	Poiste sooritusprotsent	Tüdrukute sooritusprotsent
Ü1 1	0	8,10	80,95	10	79,21	82,67
Ü1 2	0	1,98	49,38	4	41,03	57,63
Ü1 3	0	4,00	80,09	5	78,41	81,75
Ü1 4	0	7,45	74,52	10	72,41	76,61
Ü1 5	0	7,00	70,03	10	63,90	76,08
Ü1 6	0	4,11	82,21	5	78,74	85,63
Ü1 7	0	3,48	69,66	5	65,37	73,90
Ü1 8	0	4,66	93,19	5	90,15	96,19

Lisa 8. Tasemetöö tulemuste üldine jaotus

